

คู่มือฉบับย่อสำหรับเกษตรกร

การจัดการศัตรูพืชมะพร้าว ด้วยวิธีผสมผสาน (IPM)

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี

IPM
คืออะไร?

IPM (Integrated Pest Management) คือ การจัดการศัตรูพืช โดยใช้หลายวิธีร่วมกันอย่างเหมาะสม โดยเริ่มจากการสำรวจแปลง วิเคราะห์และจำแนกปัญหา ประเมินระดับความรุนแรง เน้นการป้องกัน ควบคู่กับการใช้วิธีชีววิธี การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ และใช้สารเคมี เฉพาะเมื่อจำเป็น และใช้ตามคำแนะนำของทางราชการเท่านั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ปลอดภัย และยั่งยืน

“

สำรวจก่อนตัดสินใจ ป้องกันก่อนระบาด
ใช้หลายวิธีร่วมกัน และติดตามผลทุกครั้ง

”

IPM มะพร้าว 6 ขั้นตอน

1

สำรวจและ
เฝ้าระวัง

2

วิเคราะห์และ
จำแนกปัญหา

3

ประเมินระดับ
ความรุนแรง

4

เลือกวิธีจัดการ
แบบผสมผสาน

5

ติดตามและ
ประเมินผล

6

ปรับปรุง
การจัดการ

หลักง่าย

สำรวจ → วิเคราะห์ → ประเมิน → จัดการ → ติดตาม → ปรับปรุง

คู่มือฉบับย่อสำหรับเกษตรกร

รู้จักศัตรูมะพร้าว และการสำรวจเฟ้าระวัง

สำรวจแปลงอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ศัตรูมะพร้าวสำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง

1	หนอนหัวดำ มะพร้าว		ทำลายใบ กินผิวใบ ใบแห้ง ผลผลิตลดลง		ตรวจทางใบและ อาการทำลาย
2	แมลงดำหนาม มะพร้าว		กัดกินใบอ่อน ทำให้ใบไหม้ ยอดชะงัก		ตรวจยอดและ ใบอ่อน
3	ด้วงแรด มะพร้าว		เจาะยอดอ่อน ทำให้ยอดเสียหาย กระทบการเจริญเติบโต		ตรวจยอดและ แหล่งขยายพันธุ์
4	ด้วงงวง มะพร้าว		เข้าทำลายลำต้นผ่านบาดแผล ทำให้ต้นอ่อนแอหรือยืนต้นตาย		ตรวจต้นที่มีบาดแผล หรืออาการผิดปกติ
5	โรสีชา มะพร้าว		ดูดกินเนื้อเยื่อพืช ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ		ตรวจอาการผิดปกติ และการกระจายตัว ในแปลง

บันทึก 4 เรื่องทุกครั้ง

ชนิดศัตรูพืช
ที่พบ

บริเวณและ
จำนวนต้นที่พบ

ระดับหรือ
แนวโน้มการระบาด

ศัตรูธรรมชาติ
ที่พบในแปลง

หากวินิจฉัยไม่ชัดเจน
ควรปรึกษาเจ้าหน้าที่เกษตรในพื้นที่

คู่มือฉบับย่อสำหรับเกษตรกร

วิธีการศัตรูมะพร้าว

แบบผสมผสาน (IPM)

เลือกหลายวิธีร่วมกันอย่างเหมาะสม เริ่มจากการป้องกันก่อน

1 วิธีเขตกรรมและกายภาพ

- รักษาความสะอาดแปลง
- ลอดหรือกำจัดแหล่งสะสม
- ตัดหรือจัดการส่วนที่เสียหายตามความเหมาะสม

2 ชีววิธี

- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ
- เลือกใช้ชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติให้ตรงกับศัตรูเป้าหมาย

3 การใช้สารเคมี

- ใช้เมื่อจำเป็น
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ
- ใช้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

4 หลักคิดก่อนตัดสินใจ

- พบอะไร
- อยู่บริเวณใด
- ระยะใด
- รุนแรงเพียงใด

ตัวอย่างชีวภัณฑ์และศัตรูธรรมชาติ

ชีวภัณฑ์/ศัตรูธรรมชาติ	ศัตรูเป้าหมาย	อัตราใช้
เมตาไรเซียม	ด้วงแรดมะพร้าว	1 กก./ไร่
แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา	หนอนหัวดำมะพร้าว	20,000 ตัว/ไร่
<i>Asecodes hispinarum</i>	แมลงดำหนามมะพร้าว	250-500 ตัว/ไร่ หรือ 5 มัมมี่/ไร่
<i>Tetrastichus brontispae</i>	แมลงดำหนามมะพร้าว	250-500 ตัว/ไร่ หรือ 5 มัมมี่/ไร่
<i>Bracon hebetor</i>	หนอนหัวดำมะพร้าว	200 ตัว/ไร่
<i>Chelisothes morio</i>	หนอนหัวดำ/แมลงดำหนาม	100-200 ตัว/ไร่
<i>Euborellia sp.</i>	หนอนหัวดำ/แมลงดำหนาม	500 ตัว/ไร่

หมายเหตุ: อัตราใช้ควรปรับตามสภาพพื้นที่และคำแนะนำล่าสุดของเจ้าหน้าที่

ติดตามผลและ Checklist การใช้ IPM

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี

การจัดการตามสถานการณ์

ก่อนเกิดการระบาด
เฝ้าระวัง ป้องกัน
เตรียมพร้อม

เมื่อพบการระบาด
ตรวจสอบ ประเมิน
จัดการเชิงรุก

หลังควบคุมสถานการณ์
ติดตาม ป้องกันการระบาดซ้ำ
ปรับวิธีการ

Checklist 6 ขั้นตอน

- 1 สำรວงแล้วหรือยัง ☐
- 2 ระบุชนิดศัตรูพืชแล้วหรือยัง ☐
- 3 ประเมินความรุนแรงแล้วหรือยัง ☐
- 4 เลือกวิธีการจัดการเหมาะสมแล้วหรือยัง ☐
- 5 กลับมาติดตามผลแล้วหรือยัง ☐
- 6 บันทึกและปรับปรุงแล้วหรือยัง ☐

บันทึกผลหลังดำเนินการ

- วันที่ดำเนินการ
- วิธีที่ใช้
- ผลที่พบ: ลดลง / คงที่ / เพิ่มขึ้น
- ปัญหาหรือข้อจำกัด
- ความจำเป็นในการดำเนินการเพิ่มเติม

ข้อควรระวัง

- อย่ารีบใช้สารเคมีโดยไม่ประเมินสถานการณ์
- เลือกวิธีให้ตรงกับศัตรูเป้าหมาย
- ใช้สารเคมีเมื่อจำเป็นและตามคำแนะนำ
- ติดตามผลทุกครั้งหลังจัดการ

“

สำรວงให้ถูก ประเมินให้ชัด
ใช้หลายวิธีร่วมกัน แล้วติดตามผลทุกครั้ง ”

